

การกำจัดขยะที่เป็นเศษอาหาร

โดย Min Sen Concept 22 กันยายน 2563

อณุดา ทวีวัฒน์สิน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมกองจัดการกากของเสียและขยะอันตราย ชี้ให้เห็นว่า เศษอาหารที่เรากินเหลือนำมาซึ่งขยะอินทรีย์ ซึ่งได้แก่ ใบไม้ กระดาษ ชากสัตว์ เศษอาหารที่มีสัดส่วนมากที่สุดในขยะบนโลกนี้ หรือประมาณ 64 % และขยะนี้ยังเหลือตกค้างอยู่อีกกว่า 20 % ปัญหาเกิดจาก เศษอาหารที่เรากินเหลือในแต่ละวัน การซื้อของเข้าตู้เย็นแล้วลืมรับประทาน แม้แต่ซื้อไว้เพื่อไว้แล้วไม่ได้ทานต้องทิ้งไปเพราะเสีย หรือ เกินอายุที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีส่วนจากอาหารบุฟเฟต์ หรือโต๊ะจีน และส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพวกเราทางอ้อมได้แก่ ตลาดสด และส่วนของร้านอาหาร และศูนย์อาหาร นั่นคือ อาหารถึง 33-49% ไม่ได้เกิดประโยชน์จากการรับประทาน หรือสูญเสียเป็นเงินกว่า 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้แล้วขั้นตอนการเตรียมอาหารเหล่านี้ส่งผลให้มีการทำลายป่าธรรมชาติเพิ่มขึ้น

ขณะที่ทั่วโลกกำลังรณรงค์ให้ลดการใช้พลาสติก แต่ยังมีอีกวิกฤติที่เป็นภัยเงียบ คือ อาหารเหลือทิ้งอันนำมาซึ่งปัญหา ขยะล้นบ่อ แม้จะย่อยสลายได้ และมีวงจรชีวิตที่ไม่ยาวนานเท่าพลาสติก แต่การฝังกลบขยะอินทรีย์ที่มีปริมาณมหาศาล ทำให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อมได้ไม่น้อย อันเกิดจากการย่อยสลายแบบไร้อากาศ (anaerobic decomposition) ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของก๊าซเรือนกระจก 3 ชนิด ได้แก่ คาร์บอนไดออกไซด์ ไนตรัสออกไซด์เพียงเล็กน้อย และมีเทน ที่ซึ่งก๊าซที่ถูกปล่อยออกมามากที่สุด และมีอำนาจรุนแรงกว่าคาร์บอนไดออกไซด์ถึง 25 เท่า โดยเฉพาะในบ่อฝังกลบอุดมด้วยขยะอินทรีย์มากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้ปริมาณก๊าซเพิ่มขึ้นเท่านั้น การจัดการขยะที่เป็นเศษอาหาร เริ่มจาก

1) ลดปริมาณ เช่น ธรรมชาติการลดขยะในครัวเรือน การจัดตั้งองค์กรสำหรับบริจาคอาหารเหลือทิ้งเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป เนื่องจากขยะอินทรีย์จากเศษอาหารกว่า 80 % นั้นเกิดขึ้นจากครัวเรือน

2) ก่อนซื้อสินค้าเพื่อบริโภคควรตรวจสอบวันหมดอายุ และรู้ว่า จะทานให้ทันก่อนหมดอายุ

3) ซื้ออาหารพอดีทาน

4) จัดแยกเศษอาหารให้เป็นสัดส่วน แยกจากขยะอื่น ๆ

5) การทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ภายในบ้าน วิธีการทำลายขยะเศษอาหาร เดิมนั้นมักจะใช้การฝังกลบ ซึ่งสร้างภาวะเรือนกระจกอย่างมาก และยังใช้เวลากว่า 4 ปีในการย่อยสลาย รวมถึงอาจสร้างมลพิษแก่น้ำใต้ดินได้ แต่บางประเทศมีการจัดการขยะด้วยการใช้เครื่องบดอัดและฆ่าเชื้อ แต่ไม่ใช้หนทางที่ดีที่สุด

มีอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการกำจัดขยะเศษอาหารด้วยเครื่องกำจัดเศษอาหารในครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1) การบดย่อยเศษอาหารเหล่านั้น (Grinding)

2) การหมักหรือย่อยอาหารด้วยจุลินทรีย์ (Fermentation)

3) การใช้ความร้อนเพื่อลดปริมาณเชื้อโรค (Sterilization)

4) การทำให้แห้งเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้เป็นปุ๋ย หรือใช้ประโยชน์อื่น (Drying)

ซึ่งหากว่าแต่ละครัวเรือนมีการนำอาหารเหล่านี้มาปรับใช้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยลดภาวะก๊าซเรือนกระจกได้ในระดับหนึ่ง และยังใช้ประโยชน์ในการปลูกต้นไม้ในบ้านได้อีกด้วย